

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 88. - ŠTEV. 88.

NEW YORK, SATURDAY, APRIL 15, 1933. - SOBOTA, 15. APRILA 1933

VOLUME XLII. - LETNIK XLII

PREDSEDNIK ZA SKRAJŠANJE DELOVNEGA ČASA

POSEBNA ZVEZNA KORPORACIJA BO RAZBREMENILA HIŠNE POSESTNIKE, KI SO ZADOLŽENI

Obe zbornici sta odobrili predlogo, naj posodi v'ada denar za zadolžene hiše. — Pomagano bo lastnikom in upnikom. — Za javne gradnje bo izdanih na milijarde dolarjev. — Predsednik Roosevelt je za minimalno plačo ter za skrajšanje delovnega časa, če ni to v nasprotju z ustavo.

WASHINGTON, D. C., 14. aprila. — Vladni program za odpomoč nezaposlenim se bolj in bolj razvija. Nezaposlenosti bo zadan mogočen udarec z ogromnimi javnimi gradnjami, ki bodo financirane z bondi. Bondov bo izdanih za več tisoč milijonov dolarjev.

Predsednik Roosevelt je priporočil zvezno postaviti, ki bi garantirala delavcem minimalno plačo. — Uvedel je že preiskavo, ki naj dožene, če bi bila taka postava v soglasju z ustavnimi določbami. Predloga za minimalno plačo bo najbrž priključena predlogi za skrajšanje delovnega časa.

Prihodnji načrt, ki ga bo predsednik predložil kongresu, se tiče sanacije ameriških železnic.

Začetkom prihodnjega tedna bo poslal v Kaptol poslanico, v kateri bo zahteval, naj se ustanovi urad železniškega koordinatorskega.

Železnice je treba upravljati z manjšimi stroški ter istočasno skrajšati vladne izdatke.

Predlogi, ki jih bo stavil predsednik glede sanacije železnic, bodo le začasni. S stalnim programom se bo začel kongres baviti šele meseca januarja.

Predsednik Roosevelt se je danes posvetoval s senatorji, ki so vložili predloge za skrajšanje delovnega časa in za pomoč nezaposlenim. To sta demokratska senatorja Wagner in Costigan ter republikanec LaFollette in Cutting.

WASHINGTON, D. C., 14. aprila. — Obe zbornici kongresa sta sprejeli predlogo, katere namen je pomagati hišnim posestnikom, katerih hiše so preobložene z dolgom.

Obema zbornicama je tudi predsednik Roosevelt poslal spomenico, v kateri nujno priporoča, da kongres dovoli, da vlada pomaga zadolženim hišnim posestnikom.

Obe zbornici ste sprejeli predlogo, ki dovoljuje vladi, da izda v ta namen bonde v znesku dva milijona dolarjev. Pozneje bodo pod vladno kontrolo ustanovljene gradbene in posojilne družbe, katere bo vlada podprla s \$100,000,000.

Celo poslovanje bo vodila posebna korporacija, ki jo bo imenoval predsednik.

Ta pomoč hišnim posestnikom bo delovala na sledeči način:

Kdor ima hišo, vredno \$10,000 in ima na njej \$8000 mortgage, katerega ne more odplačevati, naj se obrne na Federal Home Owners Loan Corporation in dokaže, da plačuje, po 6 ali več odstotkov obresti in da je to plačevanje v primeru z njegovimi sedanjimi dohodki previsoko.

Ko bo korporacija enkrat o vsem tem prepričana, se bo pričela pogajati z lastnikom mortgage. Korporacija bo skušala znižati mortgage, morebiti na \$6000. V zameno za to svoto bo korporacija lastniku mortgage dala svoje bonde, ki bodo nosili 4 odstotke obresti.

Hišni lastnik bo prejel novo pogodbo za mortgage \$6000 po 5 odstotkov obresti, katere bo mogel plačevati mesečno, ali četrtletno, ali enkrat na leto za dobo 15 let.

Ako je kdo zaostal s hišnim davkom, ali pa če hiša potrebuje popravila, bo korporacija k \$6000 dala še dodatno posojilo po 5 odstotkov.

Ako je lastnik hiše v tako slabem položaju, da mu nikakor ni mogoče plačevati niti obresti, mu bo

Proces proti angleškim inženirjem

VELIKONOČNI OTOK — VELIKA SKRIVNOST

Zgodovina otoka je neznana. — Najbrže je bil nekdanj zvezan s celino. Prebivalstvo je neznanega pokoljenja.

Washington, D. C., 14. aprila. — Letošnja Velika noč se vedno ni rešila skrivnosti, v katero je zavil samotni otok sredi Pacifika, in katerega so našli holandski mornarji na velikonočno nedeljo pred 211 leti in mu dali ime Velikonočni otok.

Od kod so prišli tamošnji prebivalci, nikdo ne ve. Mogoče je ta otok zadnji ostanek večje celine, katero so vulkanični izbruhi in potresi pogrezali v morje.

Velikonočni otok se nahaja 2000 milj zapadno od Južne Amerike in daleč proč od poti pacifiških ladij. Otok je last države Čile, ki ima na njem svojo kazensko kolonijo.

Celo pisave, ki so jo našli na kamnitih ploščah, učenjaki se niso razrešili.

Otok je dolg 15 milj in na nekaterih krajih je širok sedem milj. Ima obliko trikotna in njegova površina znaša 42 kvadratnih milj.

Ko je holandski admiral Jacob Roggeveen leta 1722 pristal na tem otoku, je bilo obrežje posejano s kipi, ki so bili izklesani iz vulkanske skale. Na otoku je admiral našel 600 takih kipov in vsi so imeli hrbe obrnjene proti morju. Nekateri kipi so bili visoki do 30 čevljev.

Toda iz teh kipov arheologi niso mogli doznati pokoljenja otočanov. Najbližji otok je oddaljen 1000 milj.

Na otoku živi sedaj kakih 150 domačinov. So polinezijskega plemena in kažejo nekoliko zamorske krvi.

Mogočni drevesni štiri dokazujejo, da je bil otok zelo obraščen z drevjem, sedaj pa raste na otoku samo smokva in banana. Največ je pašnikov za govejo živino, ovce in koze.

GDANSKI PARLAMENT SE JE RAZŠEL

Gdansk, 13. aprila. — Danes se je parlament razšel. Za tozadnji predlog je bilo oddanih 41, proti pa 6 glasov.

TRIJE NEMCI NA BEGU USTRELJENI

Berlin, Nemčija, 14. aprila. — Vstreljeni so bili trije komunisti, ki so skušali pobegniti iz koncentracijskega taborišča za politične ječnike v Dachau na Bavarskem. Nek drugi je bil obstreljen. Njihova imena niso bila objavljena.

Hitlerjeva vlada je internirala več tisoč komunistov po taboriščih v raznih krajih Nemčije.

korporacija dovolila za tri leta moratorij, toda po preteku moratorija se mora dolg odplačevati.

Toda hiša ne sme biti dražja kot \$10,000 in v nji ne smejo stanovati več kot tri družine in tudi na hiši ne sme biti več mortgage kot 80 odstotkov vrednosti hiše.

NEMŠKI FAŠISTI PREGANJAJO PROFESORJE

Odstavljenih je bilo 15 vseučiliških profesorjev. V Nemčiji ne morejo biti več nameščeni.

Berlin, Nemčija, 14. aprila. — Pruski fašistični naučni minister Bernhard Rust je odpustil 15 vseučiliških profesorjev, med katerimi so nekateri sloviti učenjaki, ker so judje ali pa so pacifističnega mišljenja.

Uradno so bili ti profesorji poslani "na dopust," toda splošno je znano, da ne bodo nikdar več bili nameščeni na kakem nemškem vseučilišču.

Med žrtvami te Hitlerjeve "revolucije" se nahajata tudi slavni učenjak, profesor Moritz J. Bonn, ki je predaval o narodnem gospodarstvu na Williastown Institute of Politics in na raznih ameriških vseučiliščih. Pred nekaj dnevi je bil profesor Bonn odstavljen kot ravnatelj berlinske visoke trgovske šole, zdaj pa je bil iz tega zavoda izključen. Nazijski politiki je nasproten, ne samo zato, ker je Žid, temveč tudi zaradi svojih liberalno političnih in gospodarskih nazorov.

Drugi odlični profesor, ki je bil sedaj odpuščen, je dr. Guenther Dehn, ki je poznan protestantski teolog in je predaval na vseučilišču v Halle. Odstavljen je bil zato, ker je brez strahu navajal besede Martina Luthra, ki pravi, da onemuti, ki je prepričan, da vodi država krivično vojno, ni treba bojovati se, "ker se boji in uboga Boga bolj kot pa človeka".

Ko je bil dr. Dehn poklican na vseučilišče v Heidelberg, so dijaki priredili take izgrede, da je dr. Dehn odklonil ponudeno mesto. Nato je šel na vseučilišče v Halle, kjer pa so dijaki med njegovim predavanjem pričeli kričati: "Doli z dr. Dehnom!" nakar je ravnatelj vseučilišče zaprl.

Dalje so bili odslovljeni profesorji:

Ernst Cohn v Vratislavi, Kelsen in Leder v Berlinu, Heller, Mannheim, Loewe in Hilling v Frankfurtu, Feiler v Koenigsbergu, Mark v Vratislavi, Loewenstein v Bonnui in Kantorowicz v Kielu.

V nekaj dneh bo Hitler tudi izdal odredbo, ki bo omejevala število židovskih dijakov po nemških vseučiliščih. To število bo najbrže znižano na en odstotek celega židovskega prebivalstva v Nemčiji.

STRELA UBILA BRATA IN SETRTO

Fort Smith, Ark., 14. aprila. — Ko sta se včeraj vračala k nekega izleta Mrs. Mattie Turner in njen brat Jim Davis, ju je v bližini Rena, Ark., ubila strela. V njunem spremstvu so bili tudi trije otroci Mrs. Turner. Dva otroka sta ostala nepoškodovana, tretji je bil pa precej obžigan in bo najbrž podlegel poškodbam.

PIVOVARNARJI V ZADREGI

Chicago, Ill., 14. aprila. — Pivovararji naznanjajo, da so morali svojim odjemalcem vrniti četrt milijona dolarjev, ker jim niso mogli dati naročenega piva. Nek pivovarar je rekel: "Nahajamo se v brezupnem položaju. V kuhanju piva smo zaostali za 200,000 zabojev steklenice piva in za več tisoč sodčkov."

RUSIJA IN KITAJSKA ŽELEZNICA

Rusija je vrnila 600 tovornih voz. — Spor bo najbrže poravnal. — Vlaki bodo zopet pričeli voziti.

Mukden, Mandžurija, 14. aprila. — Upanje za poravnavo sovjetsko-mančukuo spora zaradi kitajske železnice je naraslo, kajti obe državi ste se pogodili toliko, da se bo v kratkem obnovil železniški promet na vzhodni kitajski železnici.

Delni sporazum je bil dosežen, ko so ruski železniški uradniki zadržali mančukuo vladi, da je Rusija poslala v Pograničnaja 600 tovornih železniških voz.

Po sedanjem načrtu bodo vlaki vozili v Moskvo ob ponedeljkih, sredi in petkih in bodo odpeljali iz Moskve proti Harbinu ob nedeljah, torkih in četrtkih.

Ves železniški promet je prenehal, ko so mančukuo oblasti vstavile vlake v Mančuli, od koder so vlaki vozili po ruski transsibirski železnici.

Harbin, Mandžurija, 14. aprila.

Zastopniki mančukuo vlade so zahtevali, da sovjetski generalni konzul M. M. Slavutsky odstrani ruski carinski urad v Mančuli in Pograničnaja.

Ravnatelj nadzornega urada kitajske vzhodne železnice Julij Rudy je iskal zavetja v sovjetskem generalnemu konzulatu, ker se je bal, da ga bodo mančukuo oblasti aretirale v zvezi z zahtevo, da Rusija vrne železniški material.

Ob istem času se poroča, da se je sovjetski železniški podravnatelj Kuznecov v ameriškem konzulatu posvetoval z generalnim konzulom George C. Hanson o položaju.

Kuznecov je odšel v ameriški konzulat, potem ko je obvestil mančukuo vlado, da je bilo 600 tovornih voz pripeljanih v Pograničnaja. Glede 83 lokomotiv, katere zahteva mančukuo vlada, pa je rekel Kuznecov, da so last sovjetske železnice, ki je zvezana z južno kitajsko železnico. V svojem ultimatumu je mančukuo vlada zahtevala vrnitev 83 lokomotiv, 3200 tovornih voz in 190 osebnih voz in sicer v teku enega meseca.

FRANCIJA PRETRAVA NEMŠKE IZDATKE

Berlin, Nemčija, 14. aprila. — Zunanje ministrstvo označuje trditve francoskega poslanca Adrien Dariae, da potroši Nemčija vsako leto v inozemstvu \$10,000,000 za svojo reklamo, za nesmisel.

Dariae je to trdil v poslanski zbornici, ko se je zavzemal za francosko propagando v inozemstvu in zlasti v Združenih državah. Tekom svojih izvajanj je rekel Dariae, da znašajo izdatki za francosko propagando letno samo \$3,000,000.

"Svota, ki je namenjena za propagando," je rekel nek uradnik nemškega zunanega ministrstva, "je neznatna. Ako jo postavimo na 2,000,000 mark, je že zelo visoka. Škoda, da nimamo \$10,000,000, da bi jih izdali v inozemstvu".

Nemški trgovci izdajajo vsako leto velike svote za reklamo v inozemstvu; vlada pa samo podpira kulturne in potniške organizacije, obtožil, da mu je kradla jnjca.

V SLUČAJU VOJNE BI ELEKTRARNE PRENEHALE OBRATOVATI

MOSKVA, Sovjetska Unija, 14. aprila. — V procesu proti petim angleškim inženirjem, ki so obtoženi sabotaže, je nastopil danes kot pričar neki Rus, ki je obdolžil inženirja L. C. Thorntona, da je organiziral zaroto, koje cilj bi bil v slučaju vojne popolnoma ohromiti moskovsko elektrarno, ki preskrbuje nešteto ruskih industrij z elektriko. To obdolžitev je dvignil Rus Sukoruškin, ki je bil svoječasno vodja moskovske elektrarne.

Inženir Thornton je to obdolžitev odločno zanikal ter rekel, da Sukoruškina ne pozna in da ni z njim sploh nikdar govoril.

Ruski vodja elektrarne je priznal, da je zakrivil sabotažo in sicer po naročilu Thorntona. On in Thornton sta napravila načrt, kako bi v slučaju vojne obrat v elektrarni ohromila.

Thornton je dal Sukoruškemu petindvajset tisoč rubljev v bankovcih in tristo petdeset rubljev v zlatu. (Zlati rubelj je vreden približno pol dolarja.—Op. ur.)

V odgovor na te obdolžitve je izjavil Thornton, da je montiral v elektrarni stroje Metropolitan-Vickers Company, da je bil tudi pozneje večkrat v elektrarni, toda s Sukoruškim ni nikdar govoril.

Pri današnji obravnavi so igralo glavno vlogo obdolžitve, ki so jih dvigali Rusi proti angleškim inženirjem.

Nastopilo je več prič, ki so odločno izjavljale, da so angleški inženirji delavce in predelavce kar na debelo podkupovali in jih skušali pridobiti za svoje načrte.

Aleksej Dolgov je izpovedal, da mu je dal Thornton tri tisoč rubljev, da bi molčal o nedostatkih, ki jih je zakrivila Thorntonova firma.

Thornton je priznal, da mu je to svoto posodil za ureditev njegovega stanovanja.

"Pravda," ki je glasilo centralnega odbora komunistične stranke, pravi, da se je Anglija strahovito osmešila, ker je do zadnjega zatrdela, da so obtoženi angleški inženirji nedolžni.

DOAKOVA ODREDBA PREKLICANA

Par dni predno je odstopil William N. Doak kot delavski tajnik, je odredil, da je treba vsakemu inozemcu, ki dospe v to deželo, odvzeti odtise prstov. Sedanja delavska tajnica, Miss Perkins, je to odredbo, ki bi morala stopiti v veljavo dne 1. maja, preklicala.

POS LANIK MITCHELL SE JE VRNIL

Santiago, Kuba, 13. aprila. — Policija je danes aretirala Ezequiel Guilarti, ker je svoji pastorki ožgal roke. Neki sosed je pastorko obtožil, da mu je kradla jnjca.

JAPONCI ŽE ZOPET PRODIRAJO

Zavzeli so zopet eno kitajsko mesto. — Japonci se nahajajo 100 milj od Tientsina. — Kitajci so bili tepeni ob kitajskem zidu.

Mukden, Mandžurija, 14. aprila. — V svojem nadaljnjem prodiranju južno od kitajskega zidu je japonska vojska zavzela zelo važno mesto Tsiensan, okoli 100 milj severovzhodno od Tientsina.

Z zavzetjem tega mesta obvladujejo Japonci nad 1000 kvadratnih milj kitajskega ozemlja južno od velikega zidu in vse kaže, da hočejo pregnati vso kitajsko vojsko iz tega okraja čez reko Lwan, ki teče skozi zid iz Džehola in se izliva v morje več kot 50 milj od najjužnejšega koca kitajskega zidu.

To ozemlje vzhodno od reke Lwan bo zagovozno ozemlje med Mančukuo in Kitajsko ter bo pod kontrolo japonske in mančukuo vojske.

Kupeikow, Kitajska, 14. aprila. — Kitajci so se brezuspešno trudili pri Kupei prelazu, da bi poglani Japonce nazaj v Džehol ter so se morali slednjim umakniti.

Generalni major Tadaši Kawahara je s svojo šestnajsto infanterijsko brigado odbil napadalec, ki so pustili na bojišču 50 mrtvih. Kitajci so pričeli napadati v sredo ponoči. Boji so trajali ves naslednji dan in ves čas so Japonci obdržali svoje postojanke.

Boj je bil končan, ko so se Kitajci umaknili in prepustili Japoncem deset poljskih topov. Japonci so imeli dva mrtva in štirinajst ranjenih.

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Romedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 128th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Table with subscription rates: In celo leto velja za Ameriko in... \$7.00, In celo leto velja za New York... \$3.00, In pol leta... \$3.50, In četrt leta... \$1.50

Advertisement on Agreement
Glas Naroda izhaja vsaki dan izvenšer nedelj in praznikov.
Dajal brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order.

KDO IMA PRAVICO DO OTROKA?

Prizivno sodišče v Brooklynu bo te dni razsojalo o vprašanju, ki je dalekosežnega pomena ter s stališča človečnosti izredno zanimivo.

Vprašanje se glasi: — Ali more država prisiliti mater, da bi dala operirati svojega dve leti starega otroka, da si pravijo zdravniki, da se utegne operacija končati s smrtjo? Z drugimi besedami rečeno: — Ali ima država absolutno oblast nad življenjem in smrtjo svojih podanikov, ali je oblast starišev večja nego oblast države?

V zvezi s tem moramo pojasniti čitateljem nekatere podrobnosti.

Mrs. John Vasco, stanujoča v hiši št. 21 Ridge Street, Hastings on Hudson, je šla obiskat v Grasslands Hospital svojega očeta, ki se tam zdravi. Seboj je vzela svojo dve leti staro hčerko.

Neki zdravnik je slučajno opazil, da ima otrok vneto oko ter po natančnejši preiskavi dognal, da raste otroku iz očesa proti možganom tvor in ko bo prirasel do možgan, bo otrok v grozних bolečinah umrl.

Zdravniki so svetovali materi operacijo. Odstraniti bi mu bilo treba očesni živec. Operacija bi bila jako težavna. Zdravniki ne garantirajo, da bo ostal otrok živ. Toda če se operacija posreči, bo otrok oslepel.

Mati noče dovoliti, da bi otroka operirali. Na vsa priporočila zdravnikov in duhovnikov one cerkve, kateri Mrs. Vasco pripada, ljubeča mati trdovratno odgovarja: — Nihče ne ve, če je otrok res tako nevarno bolan. Ako umre naravne smrti, bo boljše za njega nego da bi bil slep.

Zdravniki so se obrnili na družbo za zaščito otrok, družba pa na sodišče.

Sodnik otroškega sodišča v Westchester, George V. Smyth, je odločil, da se mora operacija izvršiti, istočasno je pa vložil priziv, naj njegov odlok potrdi višja instanca, kajti dosedaj se ni bilo takega slučaja.

O tej zadevi je zelo težko ustvarjati zaključno mnenje, ker pridejo pritem čustveni motivi vpoštev.

Temeljno vprašanje je pa, komu pripada otrok: starišem ali državi?

Ali ima mati pravico pustiti otroka umreti, če obstoji možnost, da ga zdravniška veda ohrani pri življenju?

Ali bo obveljala besede matere ali beseda zdravnikov in sodnikov?

Zagoreten samomor

V Šibeniku je bil izvršen zagoreten samomor. 36letni upravnik veleprodaje tobaka, ki ima v zakupu splošno trgovsko kreditno društvo iz Splita, Milan Raković, se je v hotelu ustrelil. Može se je že dalj časa pripravljal na smrt, kar je razvidno iz njegovih poslovnih pisem. V enem pravi, da gre v smrt zaradi drugega, ki bi imel ta greh na vesti.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NAŠA STOPNI SEZNAM

Table with exchange rates for American Dollars and Italian Lira. Includes section: V JUGOSLAVIJO, V ITALIJO, and a list of remittance amounts.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 128th STREET, NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Little Falls, N. Y.

Zeleni Jurij že jezdi v deželo kot zmagovalec po petmesečni bitki z vsiljivimi zimskimi banditi. Nevesta zelenega Jurija, vesela pomlad, plaho pogleduje iz za vogala. Nje smeh, poln življenja in sladkosti, je že tu. Ptice že proizvajajo svoje koncerte. Pomladno solnce pa izvablja iz zimskih skrivališč vse, kar ima življenje v sebi.

Le teta prosperiteta se nekaj obotavlja in se boji pomladnega solncea. Pa če je ne prežene pomladno solnce, jo bo za proletna vročina izpehala iz njenega skrivališča.

Delavske razmere opisavati v teh časih je ravno tako težko, kot če bi v sredi najhujših zime do kosti prezeblemu beraču razlagal, kako dobro vpliva toplo pomladno solnce na prezeble ude.

Bančne reforme, nestalna vrednost dolarja in deževje po trinajstletni suši je tu pri nas še tiste delavce pognalo v armado brezposelnih.

Zdaj, dragi sodelavec, imaš čas, da pregledaš in prebrskaš vse kote, če mogoče nimaš kje kakkega lonca z zlatom — vedi, da postava je postava.

Tudi jaz sem prebrskal vse kote z veliko natančnostjo in sem našel še v tak prostor — in je izgledalo, da sem našel zlati zaklad. Želodčni ministri so mi pa tako zagodili, da ne bom tako kmalu iskal zlata, kjer ga ni.

Vse je kazalo, da bodo tovarniške piščali začele klicati na delo. Pa smola. Namesto tega so začeli podirati tovarne. V enem letu je tretjo tovarno podirajo. S hišami je ravno tako. Kadar je hiša potrebna temeljitega popravka, jo lastnik kratkoma podre. Stem se reši davkov, ki rastejo kot gobe po dežju. Iznebi se tudi nadležnih zavarovalniških agentov, dolžnikov in neizprosnege — eksekutorja. Ta pride dostikrat v velike zadrege, ker ne more najti hiše, kamor bi obesil tisto usodno tablo: "Zarubljeno radi neplačanih računov."

Tudi naše organizacije, društva in slovenski domovi čutijo teško pest petletne krize. Pa pregovor pravi, da ni nobena rana tako gnila in boleča, da se ne bi zacelila. Tako bomo tudi te slabe čase prebili. Led je v tem oziru prebit. Iz dimnikov pivovarniških tovarn se že valijo oblaki dima. In ni več daleč čas, ko se bodo začela kolešja tudi po drugih tovarnah vrteči. Zakaj skladišča so prazna, treba bo novih zalog.

Tudi v našem Slovenskem domu so počle vse zaloge. In če se časi ne spremenijo na boljše, bomo rabili jekleno blagajno Slovenskega doma samo še za neplačane račune. Sreča v nesreči je, da ni v teh časih preveč bolnikov. Slovenski dom daje članom tudi nekaj bolniške podpore. Da se nekoliko opomore blagajni Slovenskega doma, se bo 22. aprila zvečer uprizorila igra "Trije vaški svetniki". Ta igra je bila uprizorjena že na vseh večjih slovenskih odrih tukaj v Ameriki.

Da je igra vredna svojega imena naj pripomnim tole: Našim rojakom, ki žive v velikem New Yorku in ki imajo priliko videti najboljše igralce in igre na odrih, ki so opremljeni z vsem mogočim konfortom današnje tehnike in razkošnosti, je igra "Trije vaški svetniki" tako ugajala, da so jo morali tamošnji igralci po dveh tednih ponovno uprizoriti.

Na tujakšnjem odru nastopijo pri uprizoritvi sledeči igralci: Porenta, župan, A. Prijatelj; Urška, županova žena, Frances Pečkaj; Fani, županova hči, Mary Oster; Stempihar, podeželski učitelj, Andrej Hrblijan; Jakec, kmečki fant in ženin, Johan Pečkaj; Marijana, hči premožnega kmeta, Cecilia Keržič; Šimec, gostilničar in muzikant, Johan Zorec; Bavdek, posestnik iz vasi, Albin Stanko; Barba, bogata vdova, Marija Čuk; Dr. Klepetec, zdravnik za vse bolezni, Anthony Jerina; Hrastar, župnik, J. Jerina; Lenčka, mešetarica iz šosednje vasi, Helen Stanko; Mica, dekla pri županu, Mary Keržič.

Imena treh vaških svetnikov in Črne Lizike na željo igralcev ne bom zapisal. Igra se vrši na deželi v županovi hiši. Sodeloval sem zadnjih 14 let pri vseh igrah, pa po mojem okusu ni bilo mogoče do sedaj postreči rojakom z enakim. Igra je polna do skrajnosti zamotanih zapletljiv in presenečenj. Bogato je obložena z zdravim humorjem, ki spravi še tako kislega in izbirnega gledalca v krčeviti smeh.

Radovedni ste, kakšni so ti "Trije vaški svetniki"? O, imajo vse, kar pripada živim svetnikom, le svetniškega sijaja okoli glave ne bo videti. Sami ga bodo čutili, za to bodo skrbele njihove boljše polovice.

Jakec, kmečki fant, bo s svojo ulogo kot ženin držal gledalce v viharju smeha. Županu bo delal skrbi, kakoršnih ne bi človek niti psi privoščil.

Tri vaške svetnike bo z svojim obnašanjem prignal na rob pekla. Med dekleti bo napravil tako zmedo, kot jastreb med piščanci.

Učitelj, to bo pravi tip podeželskega "šolmostra". Mlad fant, poln življenja, pa se mu bo zahotelo županove hčere. Dobil jo bo, ne radi svoje službe, pač pa po zvijači. Strahovito si bo privoščil tri vaške svetnike. V ljubezni se bo držal gesla, da je treba železo kovati dokler je vroče.

Urška, županova žena, jej, jej, ubogi župan, koliko jih bo moral preslišati! Cele litanje neslanih opazk bo sipala na svojega možička. Vsem, ki jih bo imela na piki, bo pela levite. Z jezo, ki jo bo raztresla nad vse, ki bodo imeli z njo opravka, bo držala gledalce v smehu do solz.

Dr. Klepetec, kako bo zdravil in s kakšnimi zdravili, boste že videli. Ta ne bo meril zdravil na kapljice ampak na kozarce. Marsikateri izmed gledalcev si bo želel, da bi ga malo škripalo, da bi bil tako deležen vsaj malo njegovih zdravil. Kakšen strah bo napravil pri županu s svojim obiskom, boste videli pri igri.

Župnik, oh, kako bo zavijal svoje oči proti nebu, kako bo potrjal radi grehov svojih ovčic. Največ žalosti in trpljenja mu bo pa grenilo življenje nekaterih, ki so se iz nedolžnih ovčic kar čez noč prelevili v rogate kozle.

"Trije vaški svetniki"! Kakšni so in kakšni so njihovi grehi, vam nočem tukaj zapisati, ker ne param, da bi vas prej od smeha bodlo kot boste igro videli. Nobeden si pa ne bo želel biti v njihovi koži. S svojimi grehi bodo držali gledalce v vrohi smeha. Njihovi grehi so podobni jokajočemu otroku, ki se ne da utolažiti. Tudi grehov "Treh vaških svetnikov" ne bo mogoče utolažiti. Če jih bolj zakrivajo, bolj jih odkrivata šolmoster in črna Lizika. Pomislite, vsi "Trije vaški svetniki" so ožejeni, in vsi trije imajo od zlomka hude žene. Si ni za misliti, v kakšen "trubel" bodo prišli.

VABILO NA IGRO IN VESELICO

SLOVENSKI DOM, Inc., LITTLE FALLS, N. Y.

privedi dobro znano igro "TRJE VAŠKI SVETNIKI" NA DAN 22. APRILA 1933

(Točno ob 8. uri zvečer.)

PO IGRI ZABAVA IN PLES Igra Slovenska Godba

Vstopnina za odrasle 40 centov; za otroke do 12. leta pa 20 centov.

Uljudno se vabi vse Slovence od tukaj in iz bližnjih okolje da nas posetite na ta večer, žal ne bode nikomur. — Za obilo zabave bode preskrbljeno. NA SVIDENJE! Frank Masle.

Porenta, župan. Njegova vloga ne bo zavidanja vredna. Komaj se bo iskopal iz ene zagate, bo že obzut s celo kopico drugih situacij in neprikih. Njegova žena bo zvedela za njegove skrivnosti, ki jih pri vseh zvijačah ne more skriti pred svojo ženo. Kako se zakonskemu možičku v takem položaju godi, pridite pogledat. Kadar žena nosi hlače in daje povelja z gorjačo, ni so špasi.

Fani, županova hči, pridna in ubogljiva pri delu. V ljubezni trmasta do skrajnosti in ne bo pustila, da bi mati in oče ukazovala, koga naj ljubi. Zato pride v županovi hiši do tako komičnih prizorov, da bo gledalec od smeha sapo zapiralo.

Marijana, hči premožnega kmeta, v svoji mladosti in neizkušeni v ljubezni nevede prevzame županovi hčeri ženina. Joj, kakšen ravn in kavs bo s tem napravila! V kakšno jezo bo pritirjala mater županjo.

Lenčka je priletna ženska iz šosednje vasi. Njen posel je ljudi ženiti. Ej, kako zna hvaliti! Seveda, tega noče delati zastoj. Vse hoče imeti dobro plačano. Mati županja jo pa hoče oiganiti za tiste objubljene jurčke, ki si jih je zaslužila s tem, da je županovi hčeri skomandirala ženina. Ne bo manjkalo dosti, da si nebosta v lase škofili. Dosti smeha bo povzročila, ko bo naštevala živinove vrline.

Barba, priletna ženska, pride s svojim sinom, ki ga ženi, na ogled. Svojega sina kar prehaliti ne more. In ko je že vse domenjeno za poroko, pride do komičnega prizora, ki bo marsikateremu ostal še dolgo po igri v spominu. Jakec, sin Barbe, je namreč zasnubil šosedovo dekle, ki je po naključju ta čas vasaovala pri županu. Kako strahovito komično se bo ta prizor zaključil, pridite pogledat.

Mica je dekla pri županu. Ona ve za vse skrivnosti županove hiše. Z nasmehom opazuje vse dogodke, ali je pri vsem nepristranska. Le Jakec, ženin županove hčere, jo spravlja v pritajeni smeh.

Lizika, te ne bom opisaval. Ta bo napravila toliko gorja, jeze in skrbi, da mi ni mogoče opisati. Pa tudi toliko smeha, da bi priporočil vsem, ki posetijo to prireditel, da se opregijo z "moderici".

Igrovdoljca in tajnik Slovenskega doma F. Masle se trudi in dela nato, da se igra uprizori v zadovoljstvo vseh, ki se bodo odzvali vabilu.

Za ples bo tako preskrbljeno, da bo postreženo vsem. Igrala bo "slovenska orkestra".

Toraj na svidenje 22. aprila v Slovenskem domu na Danube St. Začetek igre točno 15 minut pred 8. uro zvečer. Začetek bo petnajst minut prej kot ponavadi, to radi tega, ker igra traja dve in pol uri. To pa tudi zato, da bo ustreženo tistim, ki radi plešajo in pa žejnim. Da bo postrežbo sto procentna in da ne bo nobeden pogrešal

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadевна odredba je bila dne 17. marea odpravljen. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naš nam jo pošlje z denarno pošiljateljivo.

DECLARATION FOR MONEY ORDER
I herewith declare that Money Order No. _____ is sent by me for the purpose of _____

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country. I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Date) _____ (Purchaser's Signature) _____

Velikonočni prazniki so na pragu, toda še vedno je čas, da razveselite svoje v domovini s kakim denarnim darilom.

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 128th STREET, NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Vstal je delegat in se pritoževal, da konvencija predolgo traja. — To je vse preveč. Štiri dni je dosti preveč, ker bi bilo mogoče v dveh dneh vse opraviti. In kaj je temu vzrok? Govori v zameno preveč časa. Nekateri klatijo cele ure samo prazno slamo. Govornik naj govori samo deset minut, pa je dovolj. Če v desetih minutah ne more vsega povedati, kar mu je na sren, ni sposoben za delegata.

In je govoril dve dolgi uri ter slednjič predlagal, naj ima vsak govornik pravico samo deset minut govoriti. Predlog je prepadel. Naslednjega dne se je zopet trikrat oglašil k besedi.

Ker mu je predsednik ni hotel dati, je siloma govoril ter se vmes oglašal.

Zapretili so mu z izključitvijo. Razsrdil se je in sam odstopil. In sedaj govori in govori vse večere, vse sobote in vse nedelje, da bi na konvencijah popolnoma zadostovalo samo deset minut za govorjenje.

Rojak mi piše: — Zadnjič si poročal, da ni na svetu dveh bitij, ki bi živela z istimi stroški kot eno samo. Glede dveh mladih zakoncev imaš prav. Če sta dva, so stroški dvojni, četudi se tolažita, da za dva isto veliko košta kot za enega samega. Toda vsako pravilo ima svojo izjemo in tudi to ga ima. Če bi na primer konj in vrabec ustanovila svoje gospodarstvo, bi se oba prehranila z istimi stroški kot se sedaj prehranja sam konj.

Ta popravek dokazuje, da so nekateri naši ljudje zelo globokoumi in imajo izreden dar opazovanja.

Dva potnika sta se vračala iz starega kraja v Ameriko. Ko se je bližal parnik newyorškemu pristanišču, sta postala oba zelo neumira.

— Ali ni nekaj krasnega — vzkligne prvi, — ko se človek približa Ameriki, ga pričakuje v pristanišču boginja Svobode!

— Lahko tebi, prijatelj, — odvrne drugi, — ker si samec. — Mene pa ne čaka v pristanišču boginja Svobode, mene čaka moja žena.

— Sam ne vem, kaj je z mojo ženo — je premišljal drugi rojak. — Prej je bila tako natančna in temeljita, zdaj je pa postala površna in brezbrizna. Kar nobena stvar ji ni več mar. Ne vem, če je brljava ali kaj? Sinoči sem bil pozabil v hlačnem žepu dolar, ko sem se pa davi zbudil in oblekel, je bil dolar še vedno v žepu. Sam Bog ve, kaj je z njo! Še pred tednom dni bi se ne moglo kaj takega zgoditi, tako temeljita in natančna je bila.

Jutro. V sobo stopi mama in zakliče: "Hej, Tonček, vstani! Ura je osem. Zamudil boš šolo! Tako velik deček, kot si ti, pa res ne bi smel več lenariti!"

Tonček odpre oči, krmežljivo pogleda, se obrne na drugo stran in odgovori: "Pusti me, mama, da spim še naprej, saj sem vendar še majhen. ..."

Večer. Mama zakliče: "Tonček, ura je devet!" "Pa kaj potem?" vpraša Tonček.

"Pridni otroci so v tem času že v postelji." "Je že res, mama, toda — jaz sem že vendar velik!"

Nekatere ženske imajo jezik hud kot osje želo. In kar koncem jezika imajo pripravljene odgovore na vsako vprašanje.

Škega jutra je priteklo ponižen možiček ves razburjen v kuhinjo. Za grlo se je grabil, globoko je sopesl in jecal: — Pomisli in pomagaj! Knof sem požrl. Knof, s katerim sem ovrtnik pripenjal.

Ona je mirno pila svojo kofedro in mrmrala: — Odkar sva poročena, iščeš vsako jutro tisti nesrečni knof. Zdaj veš, kje ga imaš.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

BOLNEMU PRIJATELJU

Klavirno pisanje! Telo ti je shirano, moči izčrpane; že majhno delo te silno utruja, napor pa kar boli; noči brez spanja, polne skrbi in begajočih blodenj; dnevi turbotni, brez vedrine in zadovoljstva, sleherni veselje že vnaprej zagrenjeno. — Boli te prav za prav nič ne in vse likrati, vse posle svojega poklica opravljaš navidezno še v redu. A sam čutiš praznino in ničevnost takega življenja. Zadovoljivega izhoda iz te puščobe ne vidiš, dozdajnje izkušnje ti kažejo temno pot navzdol. ... Ali je še kakšna rešna linija kje odprta?

Vse in nobena! Kakor namreč hočeš ti sam, prijatelj, dobra in zla sreča je odločno v tvojih rokah! Vem, da mi ne verjameš, zato preberi to miselno izjavo, ki ti ga ne natrese kar iz rokava.

Tvoje stanje je bolezen, ki se je v novjšem času strahotno razpasla. Živčna onemoglost ali nevraštenija so ji rekli v onih časih, ko so videvali tudi neničaki v svetu sploh in tako tudi v človeku zgolj snov ali gnoto, dandanes, ko se ne da več tajiti važnejša in bistvena sestavina človeka, namreč njegova duševnost, smo še pridržali izraz, vemo pa, da motnja ne tiči v živčevju samem, marveč bolj na duševni strani, deloma v razboljenem čustvovanju, deloma v slabotnem hotenju. Čustvovanje je hototno in enostransko, na bolešno stran pomaknjeno, hotenje onemoglo, zato je tudi telesna stran v delovanju okvarjena, tožljiva in kujava. Zato bi se moralo reči takemu bolezenskemu stanju življenjska oslabelost ali mlahnost.

Vzrokov tej boleznici naštevajo več, najhujši in zato najtežje ozdravni so primeri podedovane onemoglosti, ki je vsekakor dedna kakor vse t. zv. konstitucionalne, ves ustroj obsegajoče bolezni. Vsa napačna telesno-duševna razpoloženja se prenašajo od rodu do rodu v isti ali podobni obliki. Dogaja se tudi, da dozdajnje krepki ljudje zarajajo življenjsko manj vredno potomstvo, kar vidimo pri neklih splošnih, največ kužnih boleznih in zastrupljenjih, ki kvarijo rodno snov. Obolavajo pa tudi zavoljo živčne razravanosti ljudje, ki izhajajo iz zdravega rodu, ki jim je lastno življenje izčrpalo moči, ali beda ali razbrdanost ali nesrečni pripetljaji. Te vrste živčne onemoglosti so mnogo lažje ozdravne, ako se le dajo zunanje okolščine izpremeniti v ugodnem smislu in duševno odzivnost pravilno uravnotežiti in usmeriti.

Ne umeješ morda mojega pojmovanja? Poglej okoli sebe! Koliko ljudi poznaš, ki imajo hude okvare na sebi, a se vendar ne čutijo bolne in žive veselo življenje zdravih ljudi. Poznaš pa tudi ljudi, ki jim učeni zdravniki ne morejo iztakniti najmanjšega nedostatka (dasi so mnogi Eskulapovi učenci črnogledi in delajo iz mušič konje), a so vendar vzemirjni zaradi neznatne malenkosti, navadno pa celo zgolj zaradi misli ali bojazni, da bi jih utegnili doleteti kakšno zlo, nesrečni in — bolni. Človek je toliko in tako zdrav, kakor po pameti hoče ali kakor zna ugodno ali neugodno vrednotiti svoje občutke, ki so po naravi prijetni in neprijetni, da se vzrok neprijetnosti odstrani, ali če to ne gre, da se vzrok neprijetnosti izogne. Priobolnikih pa, ki jih imava v mislih, je to duševno vrednotenje moteno, neugodno občutje premočno, hoten odziv pa prešibek, zato prevladuje v njih neugodno čustvovanje brez primerne dejavnosti. V to bolezensko stanje se tako užitljavo prenuogi bolniki te vrste, da so v svojo bolezen zavzravanji in kar zaključeni.

Kam uvrščam tebe in kaj sodim o tvoji bodočnosti?

Poznam tebe in tvoj rod, ki je bil klenega zdravlja. Trdo življenje so imeli tvoji predniki, obilo dela in malo jela, trda je bila tuda tvoja prva mladost, rasteš si v bedi in v stridah si se izvil. Zgodnja skorajda sloherne našega človeka, ki stremi navzgor. Pa se ti je odprlo dotleje neznanu življenje, ko ti ni trebalo več vsak dan stradati. A s tem novim življenjem so prišle nove zahteve, ki jim še nisi prav kos, zato doživljaš razočaranja, ki te silno tro. Ne samo ti, vsi živimo v časih, ko se majoje temelji pod nami in nas zadevajo ruševine podirajočega se veka. Iz splošnega razsula se otmo oni, ki imajo svoje nekolobajoče težišče v sebi, na dnu svoje duše, ki ga zunanje vihere ne morejo premakniti.

Dolga je letošnja zima, a priti mora pomlad. Čudovit čas je pomlad! Pomlad daje življenju poseben razmah navzgor in navzdol. Koliko novega življenja prinaša pomlad in koliko življenjskega veselja! Pomlad je tudi tista doba, ki naginajo ali kakorkoli načeto in okvarjeno življenje končuje, življenjska borba je ojačena, zato je spomlad največ bolehanja in umiranja, jetika kosi najhujše, samomorji so najpogostnejši.

Pojdi v prirodu in mudi se v njeni šoli! Opazuj tisto valovanje

med začetkom in koncem, ki mu pravimo življenje in ki je prav v spomladni najbolj razburkano in zato najbolj zanimivo!

Pojdi iz svoje tesnobe v svet, med ljudi, in živi z njimi! Kmalu spoznaš, da je njihovo življenje prav pestro na zunanji, na znotraj pa enotno — pehanje za srečo, ki jo vidiš v mesenosti ali v gmotnih dobrinah ali v učenosti ali v slavi, malokdo jo išče in najde v sebi. Pri tem gledanju uvidiš kmalu, kako bedno je življenje večine, da ogromne večine ljudi in da je tvoja osebnost in zasebna beda prav majhna in neznatna v primeri z bedo, ki tlači druge. Zavedel se boš kmalu, da se ti godi v občini in razmeroma dobro, zakaj še mnogo slabše bi se ti moglo goditi. To spoznanje je važno.

Morda pa najdeš med ljudmi tudi kakšnega življenjskega umetnika, ki ume zunanje okolščine in svoje hotenje spravljati v soglasje. Kajpada so njegove zunanje zahteve skromne! Sprosti se, če le količkaj doumevaš to življenjsko umetnost, vseh snovnih vezi, ki oklepajo tvojo duševnost, postavi zato svoje zunanje zahteve na najnižjo mero!

Se nekaj nazadnje, kar naj ti ne bo zadnje! Kako more živeti mlad mož tvojih let in tvojih sposobnosti v neposredni odvisnosti, da ti drugi režejo kruh in drugi veljavajo, kje bivaj! To razmerje, ki sicer nudi neke ugodnosti, pači zdravno duševnost, zakaj le onemogli stari iščejo topllega zapečka in izmozgani slabici prisedajo k tujim mizi. Postavi se na svoje noge in bodi sam svoj! V današnjih časih se ti zdi tako početje morda tvegavo, a nikdar ni bilo lahko in gladko. Ne pojde brez truda in te gob, nenadnih ovir in trenutnih neuspehov, a pojde, če boš vztrajal neomajno na poti do visokega smotra — zunanjo osamosvoje! Morda bo izprva kruha bolj pičlo, a več ti zaleže, ako si ga boš odmerjal sam, tudi v bormem lastnem domu ti bo počitek slajši kakor pod tujo streho. Več dela in skrbni te čaka v samosvojem življenju, a tudi več užikov in zadovoljstva. Življenje je neprestana borba, polna truda in trpljenja, ki se vrstita z uspevanjem in zmaganostjo. Kdor se boji truda, kogar

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam \$1.

in knjige Vam bodo poslane naravnost na dom.

Naročila sprejema:

“GLASNARODA” 216 W. 18th Street New York, N. Y.

plaši trpljenje, ne zmaguje, ampak propada!

Znebi se torej tiste mehkoobe in sladkobe navlake v življenjskem pojmovanju, ki se je kot nevarno okuženje razpasla med nas od propadajočih narodov kot vodilo življenjske modrosti! — Vrnite se k materi prirodi in svoji rodni zemlji, ki hranita v sebi zaklade življenjske moči — zvestim otrokom!

Naši v Ameriki.

V noči med soboto in nedeljo je bilo že drugič tekmo enega meseca vladnjeno v zlatarsko trgovino Frank Černota v S. N. Domu v Clevelandu. Lopovi so ubili stransko izlozbeno šipo na 64. etži in pobrali iz okna dve boljše harmoniki ter mnogo zlatnine in srebrovine. Kot pripovedujejo nekateri, je bila cela skupina udeležena pri tem ropu. Večje število gangzjev je stalo pred oknom, da zakrijejo dva, ki sta jemala predmete iz okna in jih oddajala tovarišem.

Od avtomobila je bil povožen poznani rojak Valentin Pire, stanujoč na 830 E. 147th St v Clevelandu. Nesreča se je pripetila na E. 185. cesti v nedeljo zvečer. Voznik avta je ponesrečenega rokaja nezavestnega pobral in odpeljal v bolnišnico na Five Points, kjer so zdravniki dognali, da ima resne poškodbe na glavi in so mu morali napraviti 14 šivov na glavi, poleg tega pa ima tudi zelo poškodovano desno nogo in več drugih manjših poškodb po telesu. V bolnici se je nahajal dva dni, sedaj pa je na domu.

Veliko hrvatsko samostojno društvo sv. Josipa v Kansas City je imelo 2. aprila sejo v tem mestu. Navzočih je bilo vsega skupaj na četi do 500 mož, žen in otrok. Ko je govoril društveni predsednik Božič, se je z odra naenkrt zasljal glas: “Roke kvišku! Naj se nihče ne game!” Te besede je spregovoril velik, močan možik, ki se je z naperjeno puško prikazal v dvorani. Ljudje so bili kot okamenjeni. Takoj za prvimi sta se prikazala še dva razbojnika z revolverji. Društveni predsednik je zakričal: “Bratje, naredite kar vam ti ljudje velovajo!” Vsi so na to s predsednikom vred dvignili roke kvišku in mirno ostali na mestu. Eden roparjev je nato odšel v malo sosednjo sobo, kjer so se nahajali društveni odborniki: Jos. Mikulič, Josip in Thos. Mihovil. “Povejte mi, kako pridem do denarja?” je zakričal razbojnik. Ker se je odbornik Tom Mihovil nekaj obotavljal, ga je ropar dvakrat po glavi udaril, da se je Tom zvrnil na tla. (Nato je ostalima odbornikoma ukazal, da ga peljejo v dvorano, kjer se je pobiral društveni denar. Tu je imel tajnik pred seboj kopico denarja. Razbojnik ga je pobral in natlačil v žep. Pri društvu pobira pet tajnikov denar, po abecednem redu. Razbojnik je šel od enega do drugega in vsakemu vzel vse, kar je sleherni imel. Tako je nabral \$2.500.

Medtem se je nekaterim društvenim bratom posrečilo, da so neopaženo pobegnili skozi zadnja vrata navzdol, kjer so oddali alarm. Jurij Macan se je nahajal v biljardnici pod dvorano in se je takoj z avtomobilom odpeljal na policijsko postajo. Polieija je šla takoj na delo, toda prišla prepozno. Roparji so pobrali že ves denar in pobegnili pri istih vratih, kjer so prišli. Začeli so streljati na prvo policiista, ki se je prikazal.

STROJ VEDNO BOLJ NADOMEŠČA ČLOVEKA

Že v Jugoslaviji, katere industrija v svojem razvoju nikakor ne koka vzporedno s svetovno industrijo, je v majhni meri opaziti, da zahteva napredujoča mehanizacija obratov naraščanje brezposelnosti. Če se to že pozna v tako majhnih razmerah, koliko bolj se šele občutljiva v gigantih industrijah Zedinjenih držav, Anglije, Francije in Nemčije, kjer se z naglino koraki uveljavljajo vsepridobitve moderne tehnike. Zlasti velja to za Zedinjene države, kjer zavzema izpodrivanje človeškega dela po strojih že skoro katastrofalne oblike. Okrog 12 milijonov brezposelnih v Zedinjenih državah nam to potrjuje. Na torej zameti delavstvu, da se v boju za vsakdanji kruh bori proti stroju.

Že od konca vojne dalje na narašča več število delavstva v tvornicah, čeprav je proizvodnja stalno napredovala. Zanimivi so statistični podatki, ki jih je sestavil dr. Leo Wolman o gibanju proizvodnje in števila delavcev. Leta 1927. je bilo leto najvišje konjunkturo, ko so delale vse tvornice s polno paro in še ni nihče vedel ničesar o krizi. Vendar pa se je že fakrat pričela velika nezaposlenost, ki je stalno naraščala dokler ni zavzela sedanje katastrofalne obsega. Če primerjamo stanje v Zedinjenih državah l. 1923. s konjunktornim letom 1927., vidimo, da je proizvodnja ogromno narasla, a število delavstva je kljub temu zelo padlo. Tako je v omenjenem razdobju napredovala proizvodnja v industriji nafte in petroleja za 84%, a število delavstva je padlo za 5 odst. Industrija tohaka je dvignila proizvodnjo za 53 odst., a zmanjšala stanje delavstva za 13 odst. Industrija mesnih izdelkov in klavnice so povečale proizvodnjo za 20 odst., a odpustile 19 odst. delavstva. Grabena stroka je zvišala svoje delovnost za 11 odst.

stopkov, a redueirala človeške sile za 15 odst. Produkcija premoga je narasla v omenjenem času za 4 odstotke, a je kljub temu lahko zmanjšala stanje delavstva za 15 odst. Podobno velja tudi za mnoge druge stroke, dasi v nekaterih manj občutno. Produkcija avtomobilov je napredovala za 69 odst., a omenjen je tudi število delavstva na eno eno za 48 odst. Mehanizacija pa je tudi v tem primeru kriva, da se število delavstva ni dvignilo sorazmerno s produkcijo. Industrija tkanin je sicer padla za 1 odst., a število delavcev je nazajovalo za 7 odst. Kmetijsko pridelovanje je poraslo od l. 1920. do l. 1925. za 10 odst., medtem ko je stanje kmetijskega delavstva popustilo za 5 odst. Elektrarne so povečale v času od l. 1922. do l. 1927. proizvodnjo za 70 odst., a število delavstva za 52 odst. Razmerje je tudi v tem primeru neugodno za delavstvo.

Od vseh ameriških gospodarskih panog ni ene, ki bi pokazala razvoj razmerja v prid delavstvu. Od leta 1927. dalje se je razmerje seveda še poslabšalo. Isto kakor za Zedinjene države velja kolikor toliko za ostali svet. V Angliji se je od leta 1924. do 1929. povečala proizvodnja v industriji železa za 55 odst., v čevljarji stroki za 29 odst., v industriji kavčeka za 163 odst., v sladkorni stroki za 72 odst., a omenjen je narasla nezaposlenost v take številke, da povzročajo resne skrbi angleškemu odločilnim činovnikom. Naj navedemo še nekaj primerov izpodrivanja človeškega dela po strojih. V Nemčiji je leta 1923 izkopalo 537.000 rudarjev 133 milijonov ton, a l. 1929. je za izkopanje 163 milijonov ton zadostovalo že 517.000 rudarjev. Z roko je izdelal vsahil delavec ob napornem delu le 450 opek, stroji pa jih v istem času napravijo 40.000.

ČE BI NAPOLEON POSTAL RUSKI CAR

Ko je bil Napoleon še mlad poročnik in je imel upanje v svojo bodočnost, je hotel vstopiti v rusko službo. V arhivu ruskega vojnega ministrstva je ohranjena njegova prošnja na Katarino II, kateri zagotavlja prošilec, da “hrepeni po slavi zmagovalnega ruskega orožja v boju z dednim sovražnikom krščanstva, Turčijo”. Pogajanja so se razbila, ker je hotel Napoleon postati takoj “major en chef”, t. j. podpolkovnik. Ponudilo so mu samo kapitanski čin, ker je imel malo službenih let in dokaj skromno spričevalo iz kadetnice. Rudi odbite prošnje se je izpremenila svetovna zgodovina. Petrogradski uradniki so Napoleonu pripotočili več skromnosti, ker se je ponujalo Rusiji veliko inozemskih častnikov.

Raziskovalci, ki zagovarjajo nlog. osebnosti v zgodovinskem razvoju, govorijo celo o “usodni pomoti” ruskega ministrstva. Pristajati nasprotnih nazorov ne marajo ugihati o neuresničeni posledici in trditio, da bi imela Evropa v splošnem isto zgodovino tudi brez Napoleoneve udeležbe pri svetovnih dogodkih. Seveda je težko zavzeti določeno stališče v tem starem sporu. A neslvotno namu hvalozna gradivo za pisateljsko dimišljo. Madjarski pisatelj Ivan Fay ga je izrabil za zgodovinski roman “General Buonaparte”. Knjiga je res zanimiva, dasi nalaše zanimarja resnične dogodke.

Avtor pripoveduje o tem, kaj bi se zgodilo, če bi imenovala carica prošilec za majorja.

Napoleon pride v Petrograd, nastopi službo pri gardi, še kmalu namu rusiše in hitro napreduje v službi. Njegova izredna nadarjenost odzgovarja veliki častihlopnosti. V letu Katarinino smrti je Napoleon že general. Prestol zasede umoholni Pavel, ki hoče napasti Indijo, Evropa je pred svetovno vojno. Zadržniki so umorili Pavla. Avtor postavi Napoleona na čelo zarotnikov. Po usodni noči 11. marca leta 1801 odstrani Napoleon prestolonaslednika Aleksandra, oprosti tlačane in spremeni Rusijo v republiko. Seveda dobi naslov prvega konzula. Poznejši razvoj dogodkov odzgovarja zgodovinski resnici s to reziko, da prevzame Rusija ulogo Francije. Po treh letih postane konzul že car. Zmaganje po vrsti vse sovražnike. Leta 1812 vkoraka ruska vojska pod Napoleonom v Pariz, a njegov rojak, Korzikanec, zabode carja na ulici, ker je izdal francosko donovino. Iz tega je razvidno, da pripisuje tudi avtor osebnosti določaj veliko zgodovinsko ulogo. — Kaiti sicer bi se dalo prej sklepati, da bi najbrž zaključil Napoleon svoje življenje na Ruskem kot malo poznani brigadni ali divizijski general. Lahko bi večkrat premagal Turke in prejel odlikovanja, a to mu ne bi pomagalo do mednarodnega slovesa.

CIRKUS V NEW YORKU

Felix Adler, slavni clown, in Rose Rieffenach, krasna jahalica, ki nastopata v Ringling Bros. in Barnum Bayley cirkusu v newyorskem Madison Square Garden. Predstave se vse vsak dan dvakrat (tudi ob nedeljah).

Za kočček vsakdanjega kruha

V Tuzli so imeli dve dni žalostno senzacijo. 18letni brezposelni Seril Džanić je skakal obtečen za 2 Din v rečico Jalo. Moral je petkrat skočiti, da je zaslužil 10 Din in še bi bil skakal, da ga ni zadržal stražnik. Rečež je hotel zaslužiti kočček kruha, da bi ga delil s svojo materjo.

OBLJUBA JE OBLJUBA

Med svetovno vojno je zahajal v službičarino v angleškem mestu Folkestone starejši gospod, ki se je sčasoma zagledal v 9-letno gospodarjovo hčerko. Mala Daisy se je rada pestovala na kolenih priletnega Farleya in se igrala z njim, kakor pač znajo deklice. Gospod je božal in tako se je kmalu razvil med njima veliko prijateljstvo. Vedno rajše je sedela deklica pri njem na kolenih in priletni gospod ji je v šali večkrat dejal: — “Ko dorasteš, se poročiš.”

Minilo je 16 let in idila iz vojnih časov je postala resničnost. Priletni gospod je ponavljal svojo v šali izrečeno obljubo tako pogosto, da ga je zdaj že odrasla Daisy prišla za besedo. In nič se ni upiral, navdušeno je stopil z njo pred oltar. Zdaj je njen mož in prijatelj iz zgodnje mladosti župan mesta Dover 70 letni sir E. Farley. Žena je pa stara šele 26 let.

UKRADENA KRI

Na neki ženski kliniki v Nemčiji so brezplačno lečili siromašno žensko. Take bolnice morajo v bolničah opravljati nekatera lažja dela in profesorjem na razpolago za razne zdravniške demonstracije. Nekega dne se je pa siromašna žena prebudila iz naroke in opazila, da so ji vzeli zdravniki pol litra krvi za transfuzijo. Žena je tožila fiskusa, češ da ji mora plačati odškodnino za ukradeno kri, ker so ji vzeli kri brez njene vednosti in dovoljenja. Vse sodne instance so ji dale prav, le v ceni je morala popustiti, namestu zahtevanih 600 mark za pol litra krvi ji je prisodilo sodišče samo 500 mark.

Zanimiva je utemeljitev razsodbe višjega deželnega sodišča, ki je označilo početje zdravnikov kot protizakonito telesno poškodbo. Pri pusaenju krvi v tem primeru ne gre za demonstracijo v znanstvene svrhe. Vsekakor bi morali ženo vprašati, če dovoli, da ji vzamejo kri, zdravniki pa tega niso storili. Konono je sodišče izjavilo, da ni nobene pravne dolžnosti, da bi človek žrtvoval svojo kri niti v primeru, ko gre za smrtno nevarnost. Vsakemu človeku je v takem primeru dano na prosto prežiti bližnjemu pomoči ali pa odreči mu jo.

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega “Severnega romarja” Planinška, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarake razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH ZA VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York, N. Y.

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

48

— Judita — moj Bog — da vas nisem mogel braniti pred tem ponizanjem. Toda te prisege se ne smete držati, kajti bila vam je izsiljena.

— Toda prisega sem — in — kako bi mogla prelomiti tako prisego?

Sama sta bila v sobi. Hans jo prime za roko.

— Judita, da vas ljubim, brezmerno, neskončno, ali to veste?

Judita ga pogleda z velikimi očmi.

— Da vi veste, da vas ljubim.

— In vi mislite, da med nama ni ničesar drugega kot samo ta prisega; nič drugega? Ne to, ker ste postala bogata dedinja?

— Tega niti ne smete vprašati. Saj ste me vendar že ljubili, ko nisem bila nič, kot samo revno dekle. Ali je vaša ljubezen do mene postala manjša, ker sem slučajno našla bogatega strica, ki me hoče postaviti za svojo dedinjo? To bi bila zelo slaba ljubezen, — pravi Judita skoro jezna.

— Ne, ne, Judita, razumite me prav, saj ste drugače tako zelo razumno dekle. Se celo mojo mater, ki vas je tako žalila, hočete razumeti. Oh, Judita, že se mi je porodilo upanje, da bi vam v doglednem času mogel ponuditi prijetno življenje poleg sebe. Imam dovolj naročil in morem mirno gledati v bodočnost. In tako lepo bi bilo za mene, da bi vam bil vse in bi vam mogel tudi vse nuditi. In sedaj pride ta stric, ki vas more obsepati z vsemi darovi — ljubosumen sem naj, zelo ljubosumen. Privoščim vam, da ste rešeni vseh skrbi, toda za mene ni lahko, ako pomislim, da za vas ne morem ničesar napraviti. Saj me razumete.

Ljubozniv, očarljiv nasmeja se zaziblje okoli njenih ust.

— Razumem vas — to je vaš moški ponos, ki mi pa ugaja. Toda nekaj morete storiti za mene, česar moj stric pri vsem svojem bogastvu ne more storiti.

Zopet jo prime za roko.

— Prosim, povejte mi, kaj je to, Judita — mora biti nekaj prav teškega.

— Nekaj teškega je, česar brez vas ne morem doseči. Hans Erlau — vi morate doseči, da me vaša mati prosí, da postanem vaša žena, — mu pravi počasi in tiho.

— Judita — sladka, ljuba Judita — in sedaj te ne morem vzeti v svoje naročje. Judita — ta naloga mi ni prav nič težka, toda me tako osrečuje, ker si mi jo postavila ti. In to nalogo bom rešil, pa če moram s silo privleči svojo mater pred tebe. Oprostiti se mora za to, kar ti je storila; prositi te mora, da bo njen sin srečen. Toliko matere bo še, da bo to naredila za svojega sina.

Judita ga gleda s solznimi očmi.

— Nikar si to ne domišljaj prelahko — ljubi Hans — mislim, da me tvoja mati sovraži, ker je v meni videla zapreko, da ne more več biti gospodinja na Erlau, kar je pričakovala od Mildredinega bogastva.

Hans pritisne njeno roko na svoje vroče ustnice.

— Bo in bo tudi morala tebe za to prositi, Judita. — Toda, kaj bo čelkel tvoj stric, ako ubogi arhitekt vpraša za roko njegove nečakinje?

Poreden nasmeš se razlije preko njenih ustnic.

— To ti povem. To bo smatral za čin medsebojne pravičnosti.

Hans jo presrečen pogleda.

— Kako misliš to?

Nekoliko pomisli, nato pa reče:

— Povem ti samo pod najstrožjo molčečnostjo — stric Boško je že razmišljal o tem, da tebe postavi za svojega glavnega dediča, ker ni imel, predno je našel mene, nobenega dediča. Ne, te prosim, ne izprašaj, zakaj je prišel od tega, da je razmišljal o tem — ničesar več ne zaupam, kar mi je zaupal on — najbrže, ker je opazil, da te ljubim in da me ti ljubiš. Tako je. In — ker sem te sedaj pripravila ob tvojo dedičino, je popolnoma prav, da te osrečim s svojo roko in boš vsled tega mogel prenesti zahtevo svoje matere, da poročiš bogato dekle, ako bo svoja mati rešila mojo prisego.

Hans zelo resno zmaže z glavo.

— Vsega tega ne razumem — razumem samo, da me ljudiš in da jaz nočem ničesar drugega, kot samo tebe, vkljub vsem zaprekam.

Judita ga pogleda z zarečimi očmi.

— Tako mi že mnogo bolj ugaja, Hans Erlau; pa kakoršen si karkoli rečeš in storiš — ljubim te!

Hans globoko vzdihne.

— In pri takem priznanju naj stojim pred teboj kot kak kamnit kip — ne — kaj takega ne more od mene zahtevati noben človek.

In predno se Judita zave, jo je objel in poljubil, da jo je za trenutek zapustil spomin. Nato jo izpusti iz objema.

— Judita, ti moja draga, ti moja edina, to je bil samo majhen uvod v bližnost; in to se je moralo zgoditi, drugače bi bil skopnel.

V zadregi si Judita potisne lase s čela.

— Zdaj pa se morava vrniti k drugim — in prosim, nobene besede o tem, kar se je tukaj zgodilo. Najprej me reši moje prisege tvoji materi.

Hans ljubeznivo stisne njeno roko.

— Judita, moja sladka Judita!

In žarečih obrazov se oba vrmeta v dvorano ter se uvrstita med plesalec. Nekateri pa so vendar opazili njuno odsotnost in so opazili njuna žareča obraza. Baron Boran se skloni h teti Ani, rekoč:

— Ali ste videli, ko sta ravnokar prišla grof Erlau in Judita, teta Ana?

— Že dalje časa jo je klical po njenemu krstnem imenu in to ji je bilo tudi najljubše. Gospa Heinova se obrne k njemu in mu priklima.

— Da, gospod baron, zdi se mi, da je grof Erlau slednjič premagal svojo misel, da Judita ni več revna.

— Njegovi pomisleki so bili zelo resni. Toda zaradi Judite me veseli, da je to svojo misel premagal.

In ko malo pozneje oba prideta k baronu in gospej Heinovi, vpraša baron, ko je Hans zopet odšel, Judito: — Ali si srečna, Judita?

Judita potisne svojo roko pod njegovo pazduho in ga vsa razvneto pogleda.

— Da, stric; samo še najhna senca zakriva najino srečo, toda pri tem sem sama kriva.

— Kako to?

— Teti Ani se nasmeje in vodi barona počasi sem in tja. In tedaj mu tiho pove, kako si je sama zaprla vrata do svoje sreče, da se ji ni bilo treba ponižati pred grofom Erlau. Baron temno namrši obrvi.

— Ali mora ta žena vedno biti samo v nesrečo?

(Dalje prihodnjaj.)

Iz Slovenije.

Strahovit pokolj med pijanimi fanti

Strahoven zločin, ki se je pripetil v sicer mirni vasi Volče je jame, je ponoven dokaz, da smo na napačni poti, ki vodi v propast in, da ponovno resno misliti, kako odpraviti zlo, ki prinaša le zločine.

Ves dan so kopali delavci v vinogradih v Liseu. Po delu so se vračali vriskajoč z gora, veselje je bilo popolno — saj danes se bomo. Pa tudi sosedni kopači so po delu svoj trud prav poštetno zalili, vračali so se pijani, obsedeni z "aufbiksom" in pripravljeni na pretep, češ, danes jih pa bomo. Staro sovražstvo med fanti sosednih vasi, ki so bili zaposleni v isti vinski gorici, se je ponovno ogrelo, pijanca je dala besedo, besede dejanje, dejanje pa je rodilo zločin, ki ga oboja ob pogledu na nedolžno žrtev vse.

Prav v vasi v Volčjih jamah je počakala prva skupina delavcev drugo. Oboroženi so bili z vinogradniškimi motikami, koli, krampi in noži. Med fanti so se vračale tudi ženske in dekleta. Staro sovražstvo je izbruhnilo na dan in pričela se je strahovita bitka na življenje in smrt. Motike, koli, krampi in noži so bili gospodarji položaja in rokah podivjane mladine. Ženske so jokale, mirile in prosile. Niti prošnje, niti solze žena pa niso zalegle — bila je že noč — in padalo je vse vprek. Nikdo ni mislil na strašne posledice, želja po maščevanju je izpremenila fante v zveri. In ta nočloveški boj je trajal tako dolgo, dokler niso bili vsi težje ali lažje poškodovani. Nekaj se jih je razbežalo v noč, drugi so obležali na bojišču, tretji so pa še po tleh ležečih udrihali.

In pri tem vse obsodbe vrednem dogodku so pretepači ubili povsem nedolžno, komaj 15 let staro dekletce, posetnikovo hči Anico Glavan iz Volčjih jam. Po pripovedovanju drugih žensk je Anica takoj ob pričetku tepeža skočila v sredo med fante v namenu, da jih miri, med tem pa je že zadobila strahovite udarce z vinogradniškimi motikami in koli. Zgruditi se je morala že po prvem udarcu, tolkli so pa tudi še na tleh ležečo, tako da so ji glavo dobesedno zdrobili in ji strahovito razmrevirali obraz. Razmesarjena z motikami in koli mi je nesrečnica takoj izdihnila. Prepeljana je bila v mrtvašnico v Sela Šumperk, kjer bo sodna komisija, ki so v nji banovinski zdravnik dr. Dereani, sodnik Petrič in zapisnikar Francič vsi iz Trebnjega. V tepežu je dobil smrtno nevarne poškodbe tudi 21letni Kocjančič Janez iz Arčeveca, ki mu je udarec z motiko zdrobil lobanje. Poškodovance je bil nezavesten prepekan v bolnico v Ljubljano.

Usoden spopad na vasi

Res redki so pretepi v obmejnih Loški dolini, zato pa je tembolj razžalostil usodni spopad na Jožefovo, katerega žrtev je postal Vinko Avsee. Društvo "Svoboda" je v Delavskem domu na Marofu pri Starem trgu priredilo igro "Rdeča roža". Med gledalci je bil tudi Žnidaršič Janez, posestnika sin iz Viševka, dočim je njegov bratranec Žnidaršič Franc nastopil kot igralec. Po igri sta se okrog 19 ure pred Delavskim domom sestala oba Žnidaršiča z dvema dekletoma iz vasi Pudob. Janez se je že hotel posloviti in oditi v kino v Stari trg. Dekletki sta mu pa dolgo prigovarjali, naj gre z njimi v Pudob. Nerad se je vdal, kakor da bi bil sluti nesrečo.

Bila je že tema, ko so vsi štirje prišli sredi vasi in se pogovarjali pred Vilarjevo gostilno. Nad vrati je gorela luč. Eni izmed obeh deklet menda ni bilo po volji, da je prostor, na katerem so se vsi štirje pogovarjali, razsvetljen. Zato je stopila čez cesto in luč ugasnila. Takoj nato je iz gostilniške sobe prišla natakarija in luč prizgala ter pogledala na cesto, kdo se tam pogovarja. Ko je natakarija zapustila vežo in odšla v gostilniško sobo, je deklet zopet ugasnilo luč. Zopet je prišla natakarija in luč ponovno prizgala. Stopivši nazaj v gostilniško sobo je gostom, med katerimi je bil Vinko Avsee, povedala, kako ji družba na cesti ugaša luč. Takoj nato je Vinko Avsee stopil pred gostilno. Ko je zagledal družbo, je obe dekletki ozmerjal. Žnidaršič Franc se je zavzel za dekletki, tedaj pa je že priteklo k njemu Avsee, ga z eno roko prijel za sukunje in kravato, z drugo roko pa je nad njim zavilhtel nož. Dekletki sta zbežali, Janez Žnidaršič pa je hotel oba nasprotnika na lepo pomiriti. Tedaj pa se je Avsee vrgel nad Janeza in tudi nad njim zavilhtel nož ter mu na nosnem hrbtu posnel kožo. Ko sta se ruvala Avsee in Janez, je to priliko izrabil Franc in zbežal na Pirčevce dvorišče, in poklical Janeza, naj zbeži pred Avseeom. V tem se je zbralo na cesti precej ljudi, ki so hoteli oba fanta pomiriti. Naposled se je vendar tudi Janezu posrečilo pobegniti za Francem, ali takoj je za njima stekel Avsee, červavno so ga nekateri zadrževali.

Že po nekaj trenutkih so zaslišali ljudje s Pirčevega dvorišča zamolkel udarce, nakar je sledil popoln molk. Našli so na tleh ležečega Avseea, ki sprva ni dal nobene znaka življenja. Skušali so ga z umetnim dihanjem spraviti k zavesti, toda bilo je vse prizadevanje zaman. Zanesli so ga torej na njegov dom in poklicali okroglega zdravnika dr. Roznožnika iz Loža, ki je ugotovil utrte lobanje in pretres možganov. Drugi dan je prispel še zdravnik dr. Pušenjak iz Cerknice, ki pa nesrečniku tudi ni mogel pomagati. Vsaka zdravniška pomoč je ostala brez uspeha. Truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico v Viševku, kjer je obdukcija

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadevi, da se nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

dognala, da je bil Avsee močno udarjen s kolom, kar je povzročilo za 1 cm globoko utrte lobanje.

Obsodba zaradi uboja

Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je zagovarjal 65letni posestnik Josip Sužen iz Čigljenec. Dne 8. februarja je čul na dvorišču svoje hiše sumnjiv ropot. Pograbil je puško in ne da bi mnogo pomisljal, je streljal na dvorišče. Nesreča je hotela, da je zadel svojega prijatelja Ivana Slamiča v prsa in je ta poškodbi podlegel. Sužen je bil zaradi nepremišljenega ravnanja obsojen na 6 mesecev, pogojno na dve leti ječe, poleg tega mora vdolvi ubitega plačati 8000 Din odškodnine.

Franc Schauer

31. marca je umrl v celjski javni bolnici na posledicah vnetja trebušne mrene po teški operaciji v starosti 43 let Franc Schauer, urednik lista "Deutsche Zeitung" v Celju, glasila nemške manjšine za dravsko banovino in bivši narodni poslanec. Pokojnik je bil rojen v Kočevju. Po povratku iz ruskega ujetništva v Celje je vstopil v uredništvo takratne "Cillier Zeitung" in je, ko je bil imenovan tedanji glavni urednik dr. Franc Perz za glavnega urednika lista "Deutsches Volksblatt," ki izhaja v Novem Sadu, prevzel vodstvo lista. Leta 1923 je bil izvoljen za narodnega poslanca kot zastopnik nemške manjšine.

Tragedija mladega delavca

Te dni je skočil pri Zagrebu pod vlak 25letni delavec Mihajlo Rajnovič. Lokomotiva ga je strahovito razmesarila. Na eni roki so mu manjkali trije prsti že od 7. leta in tudi sicer mu je bila roka tako slaba, da ni bila za delo in tako si v že itak težkih časih ni mogel služiti kruha. Ker je pa hotel ostati pošten, je šel raje v smrt, kot da bi zašel na kriva pota.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

18. aprila:	Majestic v Cherbourg	17. junija:	Britannic v Cobl
19. aprila:	Paris v Havre	18. junija:	De France v Havre
20. aprila:	Manhattan v Havre	19. junija:	De Grasse v Havre
21. aprila:	New York v Hamburg	20. junija:	De Grasse v Havre
22. aprila:	Olympic v Cherbourg	21. junija:	Europa v Bremen
23. aprila:	Europa v Bremen	22. junija:	Penland v Havre
24. aprila:	Berengaria v Cherbourg	23. junija:	Rotterdam v Boulogne
25. aprila:	Albert Ballin v Hamburg	24. junija:	Champlain v Havre
26. aprila:	Veendam v Boulogne	25. junija:	Rex v Genoa
27. aprila:	Champlain v Havre	26. junija:	Bremen v Bremen
28. aprila:	Roma v Genoa	27. junija:	Bremen v Bremen
29. aprila:	Leviathan v Cherbourg	28. junija:	Leviathan v Cherbourg
30. aprila:	Europa v Bremen	29. junija:	Conte di Savoia v Genoa
1. maja:	Leviathan v Cherbourg	30. junija:	Majestic v Cherbourg
2. maja:	Europa v Bremen	1. julija:	Majestic v Cherbourg
3. maja:	Hamburg v Cherbourg	2. julija:	Paris v Havre
4. maja:	Conte di Savoia v Genoa	3. julija:	Lafayette v Havre
5. maja:	Majestic v Cherbourg	4. julija:	Europa v Bremen
6. maja:	Westernland v Havre	5. julija:	Saturnia v Trst
7. maja:	Volendam v Boulogne	6. julija:	Aquitana v Cherbourg
8. maja:	Lafayette v Havre	7. julija:	Deutschland v Cherbourg
9. maja:	Paris v Havre	8. julija:	De France v Havre
10. maja:	Aquitana v Cherbourg	9. julija:	Conte di Savoia v Genoa
11. maja:	Deutschland v Cherbourg	10. julija:	Bremen v Bremen
12. maja:	Olympic v Havre	11. julija:	New York v Cherbourg
13. maja:	Minnesaska v Havre	12. julija:	Olympic v Cherbourg
14. maja:	Itterdam v Boulogne	13. julija:	Rotterdam, Rotterdam
15. maja:	Champlain v Havre	14. julija:	Champlain v Havre
16. maja:	Rex v Genoa	15. julija:	Rex v Genoa
17. maja:	Bremen v Bremen	16. julija:	Berengaria v Cherbourg
18. maja:	Georgie v Cobl	17. julija:	Leviathan v Cherbourg
19. maja:	Manhattan v Havre	18. julija:	Manhattan v Havre
20. maja:	Albert Ballin v Cherbourg	19. julija:	Albert Ballin v Cherbourg
21. maja:	Conte di Savoia v Genoa	20. julija:	Majestic v Cherbourg
22. maja:	Majestic v Cherbourg	21. julija:	Paris v Havre
23. maja:	Aquitana v Havre	22. julija:	Europa v Bremen
24. maja:	Veendam v Boulogne	23. julija:	Statendam v Boulogne
25. maja:	De France v Havre	24. julija:	Lafayette v Havre
26. maja:	Saturnia v Trst	25. julija:	Hamburg v Cherbourg
27. maja:	Aquitana v Cherbourg	26. julija:	Pres. Roosevelt v Havre
28. maja:	Europa v Bremen	27. julija:	Bremen v Bremen
29. maja:	Hamburg v Cherbourg	28. julija:	Veendam v Boulogne
30. maja:	Pres. Roosevelt v Havre	29. julija:	De France v Havre
31. maja:	Roma v Genoa	30. julija:	Volandia v Trst
1. junija:	Olympic v Cherbourg	31. julija:	Aquitana v Cherbourg
2. junija:	Westernland v Havre		
3. junija:	Volendam v Boulogne		
4. junija:	Champlain v Havre		
5. junija:	Rex v Genoa		
6. junija:	Britannic v Cobl		

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA
Angleško-slovensko Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Steno vama \$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York City

V JUGOSLAVIJO
Prijetno je potovati na Hamburg - American Line parnikih v kateremkoli času, kajti opremljeni so z **STABILIZATORJI** (Anti-Roll Tanks) ki zmanjšajo gugalje parnika na minimum. Redna tedenska odplutja iz New Yorka v Hamburg s hitrimi železniškimi zvezami do Jugoslavije. OD NEW YORKA DO LJUBLJANE IN NAZAJ \$171.50 TRETJI RAZRED
Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali
HAMBURG-AMERICAN LINE
39 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

... SKUPNA ... POTOVANJA ...
pod osebnim vodstvom
V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI:

PARIS preko Havre — 18. APRILA
"ILE DE FRANCE" — 27. maja
Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 101.23
za tja in nazaj pa samo \$ 182.00

AQUITANIA preko Cherbourga — 10. MAJA
Potem še izlet dne 5. julija.
Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane \$ 102.34
za tja in nazaj pa samo \$ 182.00

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasí in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:
Metropolitan Travel Bureau
(Frank Sakser)
216 West 18th Street New York, N. Y.

